



ארבעה אגרות נפתחות

תפלה לר"ג בעומר

ספר

שועת צדיקים

עלים אגרת הרמב"ן ז"ל לתרופה

דבר ודבר ולא תחמא • ובוזה יהיו דבריד ומעשיך ומחשבותיך לשרים • ותפלתך תרדה וכה וברה ונקיה ומכוונת ומקובלת לפני המקום כרוך הוא • שנאמר תכון לבם תקשיב אזניך • תקרא אגרת הזאת פעם אחת בשבוע ולא תפחות לקיימה וללכת בה תמיד אחר השם יתברך • למען תצליח בכל דרכיך ותזכה לעולם הבא הצפון לצדיקים • וכל יום שתקראוהו יענך מן השמים כאשר יעלה על לבך לשאול עד עולם :



אגרת הגר"א ז"ל

ו הו' האגרת ששלח גאון העולם רבן של כל בני הגולה איש האלהים הקדוש רבינו אליהו הסודי ז"ל שכתב לבני ביטוי הדרכות ומוסטוס מדרכו כשנסע לדרך הקדושה ודברים נעורים כאלה להבה בלבוש היראים והחרידים (דבר כ' :

באתי לבקש מאתכם שלא תצטרו כלל וכלל • כמה שהבטיחו לי אמתית וגם לא תדאגו (ג' שהבטיחה לי אמי תחי' וגם מה תדאגו) הנה אנשים נוסעים על כמה שנים בשביל מוון • מניחים נשותיהן • וגם הם נע ונד בחוסר כל • ואני תל נוסע לארץ הקדושה שהכל מצפים לראותה חמדת כל ישראל (ג' והמדת השייית כל העליונים ורחמתונים תשוקתם אליה) ואני נוסע בשלום כרוך ה' • וגם את יודעת שהנחתי ילדי שליבי הומה עליהם וכל ספרי היקרים • והייתי כגר בארץ אחרת • והנחתי הכל כו' • וידוע כי כל העולם הזה הכל וכל השעשועים הכל כלא • ואוי לחרודפים אחר הדבל אין בו מועיל ואל תקנא בעושר כי יש עושר שמור לבעליו לרעתו כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב כו' • כל עומת שבא בן ילך ומה יתרון לו שיעמול לרוח • ואלו חיה אלף שנים פעמים כו' כי אם שנים הרבה יחיה האדם בכולם ישמח ויזכור את ימי החושך כי הרכה יהיו • כל שבא הכל • ולשמחה כזה זו עושה • כי מחר תבכה מאשר היום תשחק • ואל תקנא בכבוד הדמומה הרבל • והזמן בוגד • והוא כמאזנים יגביה הקל וישפיל הכבד • והעולם דומה לשותה מים מלוחים • ידמה לו שמרוה וצמא יותר • אין אדם מת וחצי תאוותו כירו • מה יתרון לאדם בכל עמלו כו' • זכור הראשונים אשר היו לפנינו שכל אהבתם ותמדתם ושמהתם כבר אברה ומקבלים על זה דינים מרובים • ומה הנאה לאדם שמופולפרוש לעפר רמה ותולעה • וכל הנאות יתורפכו לו כקבר למרה והמות כרוך באדם • ומה העולם הזה כל ימיו כעם ומכאובים • גם בלילה איננו מניח לו לישון • ודמות אינו בקוה • והכל יביא במשפט על כל דיבור ולא נאבד אפילו דיבור קל • ולכן אני מזהירך שתרגיל בכל היותר לישב יחודי כי חמא הלשון על כולו כמאמר חכמינו ז"ל (תיספח פה פ"ב) אלו דברים שאדם אוכל כו' • ולשון הרע כנגד כולם • ומה לי להאריך בזה העון החמור מכל העביות • כל עמל אדם לפיהו • אמרו חכמינו ז"ל שכל מצותיו ותורותיו של אדם אינו מספיק למה שמוציא

שמוציא מפיו. מה אומנתו של אדם בעולם הזה ישם עצמי כאלה כו'.
 וידביק שפתותיו כשתי רחיים כו'. וכל קף הקלע הכל כהכל פיו של
 דברים בטלים. ועל כל דבור הבל צריך להתקלע מסוף העולם ועד סופו
 וכל זה בדברים יתרים. אבל בדברים האסורים כגון לשון הרע וליצינות
 ושבועות ונדורים ומחלוקת וקללות ובפרט בבית הכנסת ובשבת ויום טוב
 על אלו צריך לירד לשאול למטה הרבה מאוד ואי אפשר לשער גדול היכווין
 והצרות שמוכל בשביל דבור אחד ולא נאבד אפילו דבור אחד שלא נכתב.
 בעלי גדפן הולכין תמיד אצל כל אדם ואדם ואין נפרדים ממנו וכותבין
 כל דבור ודבור. כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד וגו'.
 אל תתן את פיד לחטיא את בשרך. ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה
 היא למה יקצוף וגו'. וכל אשר צריך לך תקח הכל עיי שליח ואף אם
 הוא פעמים ושליש ביוקר. ואל תצמצם כלל כי כל מונותיו של אדם [קצובים לו מרה ועד
 ראמים כו] ונתון לכל אחד ואחד די מהסודו. ובשבת ויום טוב אל תדברו
 כלל מדברים שאינם נצרכים מאוד וגם בדברים הנצרכים למאוד תקצרו
 מאוד כי קדושת שבת גדולה מאוד. ובקושי התירו לומר שלום בשבת.
 ראה בדיבור אחד כמה החמירו. ותכבד את השבת מאוד כאשר היה
 לפני. ואל תצמצם כלל כי כל מונותיו של אדם [קצובים לו מרה ועד
 יוהכ] חוץ [מהוצאת שבתות והוצאת יו"ט] וכו'. וגם באתי לבקש מאתך
 מאוד מאוד בבקשה גדולה ועצומה ושמוחה שתדריך את בנותיך מאוד
 שלא יצא מפיהם קללה ושבועה וכזב ומחלוקת. רק הכל בשלום
 באהבה ובחבה ובנחת:

והנה יש לי כמה ספרי מוסר עם לשון אשכנז יקראוהו תמיד וכל שכן
 בשבת קודש קדשים לא יתעסקו אלא בספרי מוסר והנה תדריכם
 תמיד בספרי מוסר. ועל קללה ושבועה וכזב תמה אותם ולא תרהם עליהם
 כלל כי חס ושלוס בקלקול הבנים יענשו אב ואם מאוד. ואף אם תדריכם
 תמיד במוסר ולא יקבלום אוי לאותה בושה והצער והביוז בעולם הבא
 את אביה היא מחללת כמאן קריין [לרשע בן צדיק רשע בן רשע] כו'
 וכן שאר דברים לשון הרע ורכילות. ושלא יאבלו וישתו כי אם בברכת
 ראשונה ואחרונה וברכת המזון וקריאת שמע והכל בכוונה. ועיקר הכל
 שלא יצאו חס ושלוס מפתח ביתם ולהוץ. ושיציתו ויכבדו אותך ולאמי
 ולכל הגדולים בשנים מהם וגם כל מה שכתוב בספרי מוסר יקימו. גם
 לבניך שיהיו תגדל אותם בדרך הישר ובנחת ותשלם שטר למוד ותחזיק
 מלמד בביתך ולא תצמצם בשכרו כי כל מונותיו של אדם קצובין לו
 מראש השנה חוץ מתשרי. וגם הנחתי להם ספרים ולמען השם תדריכם
 בטוב ובנחת. וגם תשגיח על כריאותם ומונותם תמיד שלא יחסר להם.
 ושילמדו מקודם כל החומש שיהיו גיולים כמעט בעל פה ואל יכבדו
 עליהם כי אם בנחת. כי הלימוד אינו נקבע באדם כי אם ביישוב ובנחת
 ותפור להם פרומות וכיוצא. ועל זה נתן תמיד דעתך והשאר הכל
 הבל

הכל כי מאומה לא ישא האדם בעמלו רק שני חליפות בגדים לבנים גם אח לא פדה וגו'. אל תירא כי יעשיר איש וגו'. כי לא במתו וגו'. ואל תאמר אניח לבני חוק בשאול וגו'. בני אדם דומין לעשבי השדה הללו נוצצין והללו נובלין. כל אחד נולד במולו ובהשגחת אל עליון ברוך הוא. והם שמחים במתו והוא יורד לשאול. ריש לקיש הניח לבניו קבא דמוריקא קרי אנפשיה ועזבו לאחרים חלים. אוי ואבוי על שכולם הושבים להניח לבנים. ואין יתרון מבנים ומבנות רק בתורתם ובמעשיהם המובים. אבל מוונתם קצובים להם. גם כן ידוע אגרא דנשי באקריוי בנייהו כו' ואמרו חכמינו ז"ל אין לך אשה כשרה כנשים אלא כשעושה רצון בעלה וכל שכן שאני כותב לך דברי אלהים חיים ובטוח אני שתעשה ככל אשר כתבתי אף על פי כן באתי להזהירך באזהרה כפולה שלא תשנה דבר מכל אשר כתבתי. ותקרא את האגרת הזאת בכל שבוע ובפרט בשבת קודם האכילה ובתוך הסעודה שלא ידברו דברים במלים חס ושלים וכל שכן חס ושלים בלשון הרע וכיוצא בהם. ובבקשה לכולכם על הנכתב לעיל שתדריך בניך ובנותיך. ועיקר בדברים רבים בדברי מוסר המתישבים על הלב. ובפרט אם נזכה לבא לארץ ישראל כי שם צריך לילך מאוד בדרכי ה' ולכן תרגלם. כי הדבור והמדות צריך הרגל רב והתרגל על כל דבר שלפון. וכל התחלות קשות. ואחר כך (ג"א מוב לו) ואויל לו אז יתהלל. כי הרשע יודע בעצמו שרע ומר דרכו. אך שקשה לו לפרוש. וזה כל האדם לא יניח לו לחפצו ובמתנו ורסן עדיו לבלום. ועד יום מותו צריך האדם להתיסר. ולא בתעניתים וסיגופים רק בראסן פיו ובתאוותו. וזהו הדתשוכה. וזה כל פרי העולם הבא כמו שכתוב כי נר מצווה וגו' אבל ודרך חיים תוכחות מוסר וזהו יותר מכל התעניתים וסיגופים בעולם. וכל רגע ורגע שאדם חוסם פיו וזכה בשבילו לאור הגנוז שאין מלאך ובריה יכולים לשער. ואמר הכתוב מי האיש החפץ חיים אוהב ימים וכו' [נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה]. וכזה יכוּפּר לו כל עון וניצול משאול תחתית כמ"ש שומר פיו (מפילה ומסוס ימים) ולשוננו (מנזרים בשלים) שומר מצוות נפשו מות וחיים ביד הלשון. אוי למי שממית עצמו בשביל דבור אחד. ומה יתרון לבעל הלשון ולכל יש רפואה חוץ כו'. והעיקר שלא תדבר בשום אדם בשבחו וכל שכן בגנותו. כי מה לו לאדם בדבר זרות שוחה עמוקה פי זרות ועוים ה' יפול שם:

ועיקר הגדר בכדידות שלא תצא ה' מפתח ביתך חוצה. ואף בהכ"ג תקצד מאוד ותצא. ויותר טוב להתפלל בבית כי בבית הבגנת אי אפשר להנצל מקנאה ולשמוע דברים במלים ולשון הרע ונענשין על זה כמה שאמרו אף השומע ושוחק כו' וכל שכן בשבת ויום טוב שמתאספין לדבר יותר טוב שלא תתפלל כלל. ותשמור שלא תלך לבית הקברות כלל וכלל (ג"א ששם מתדבקן הקליפות מאד וכל שכן בנשים). וכל הצרות והעונות באדם מזה- יים בתך יותר טוב שלא תלך לבית הבגנת

עלים אגרת הנריא זיל לתרופה ד

הכנסת כי שם רואה כגדים טובים ומתקנאות ומספרת כבית ומתוך זה כאין ללשון הרע ולשאר דברים. אלא תדבק במוסר תמיד. ואל תקנא בעולם הזה. הכל הבל מעשה תעתועים שכין לילה היה בו כי אם יעלה לשמים שיאו גו' כי לא לעולם חוסן ואם נזר גו' ואף כשעתו הוא הבל אין בו ממש ומאום ובזוי בעיני כל בעל שכל. אוי ואבוי למי ששונה בו. ותקנא כדירת ה'. ולא תאמר במה אזכה לעוה"ב איני יכולה לעשות אחד המרבה ואחד הממעיש ובלבד כו'. ולמען השם שתפרוש את החומש כאשר צויתך ואל תפחות כאשר הזהרתך. כי בפחות מזה עוברים כל רגע על כמה לאווין ועשין ושקול כאלו כפר בתורה הקדושה חיז. אבל העיקר לזכות לעוה"ב בשמירת פיו. וזהו יותר מכל התורה והמעשים ואל נקראו גשם שאנגות כי הפה קודש קדשים. ובספרים שלי יש משלי עם לשון אשכנזי למען השם שיקראו בכל יום והוא יותר טוב מכל ספרי מוסר. וגם ספר קהלת יקראו תמיד לפניך כי שם מהביל ענייני עולם הזה. ושאר ספרים. אבל חיז לא תהיה ותכלית הקריאה לבר כי בזה אין מתפעל האדם גם כמה כ"א קורין בספרי מוסר ואינם מתפעלים והוא בשביל הנל. ועוד כשביל יציאתם בלא הכנה (י"א בין הכריות) כי זה מאכזר הכל והמשל הזורע בלא חרישה שיחטוף הרזה וישכיע עופות כו' והוא בשביל שאין יכול לחסום עצמו ולגרור. והוא כזורע בלא גדר ואוכלין החזירים וירמסון. ויש שזורע על האבן והוא לכ האבן שאינו נכנס בו כלל וצריך להכות את האבן עד שיתפוצץ. לכן כתבתי לך שתכה את בנינו אם לא ישמעו לך. והנוך לנער על פי דרכו ועיקר כתינוך. וגם את חתני אני מזדיר בכל זה שיקרא לפניהם כנל ושיהא לימודו לשם שמים. ולמען השם יחנך עצמו בזה. ואל ישגיה על האומרים כי הנער א"צ לזה חיז אדרכה חנוך לנערגו קליפת האגוז ידקה נוחה להסיר בו ועיקר הבל הוא. כי בזה זוכה אל הכל כמו שאחזקל ר' מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה בו ולא עוד בו ותלמוד מסכת אבות ובפרט בפרקי אבות דר'. נתן ומסכת דרך ארץ קדמה לתורה. ותכבד לחמותך ולחמותך הזקנה תכבד מאד וגם עם כל אדם תתנהג כדרך ארץ ובגות ובכבוד:

אזהרתי אמי ידעתי שאינך צריכה למוסר שלי כי ידעתי כי צנועה את אף על פי כן יקראו לפניך האגרת הזאת כי הם דברי אלהים חיים. ומבקש אני מאוד מכם בבקשה שמוחה שלא תצער בשבילי כאשר הכפחות לי ואם ירצה ה' אם אזכה להיות בירושלים עתיק אצל שער השמים אבקש בערך כאשר הכפחתי. ואם נזכה נראה יחדו בולנו אם ירצה בעל הרחמים. וגם באתי לבקש לאשתי שתכבד את אמי כמה שכתוב בתורה ובפרט לאלמנה שעון פלילי מאוד לצערה אפילו בתנועה קלה. וגם לאמי בקשתי שיהא שלום בין שניכם ואשה את רעותת תשמח כדברים טובים כי זה מצוה גדולה לכל אדם ושואלין לאדם כלשעת הדין בו המלכת את הביתך בגות רוח הרי צריך שימלכנו בגות וכוזה רוח התורה לשמח לאדם.

ואף אם תעשה אחת מכם שלא כהוגן תמחלו זה לזה ותהיו למען ח' בשלום. וכן לאמי בקשתי שתדריך את בני ובנותי בדברים רבים שיקבלום. ותשגיח עליהם. ולבני ולבנותי אני מצוה שיכבדו אותה וגם בניניהם לא לשמע ריב וכעס כלל אלא הכל בשלום. ובעל השלום יתן לכם ולבני ולבנותי וחתני ואחי וכל ישראל חיים ושלום :

מנאי אהובכם אליהו במהר"ד שלמה זלמן וצלה"ה .



אגרת המוסר

מכבוד ארמו"ד הגאון החסיד האמתי מובהק לרבים
גאון ישראל נר דורינו .

חקק בעש מלין מעטים, לעורר לבב אחבי' ללמוד חכמת המוסר.
מליו לא כבירים ומושכליו רבים המה .

הארם חפשי ברמיונו, ואסור במושכלו; רמיונו מוליכו שובב בדרך לב רצונו, כל יחת מהעמיד הוראי, עת יפקוד ה' על כל מפעליו, ובשפמים קשים יוסר, כל ילכד זר בגללו, הוא לברו ישא פרי חטאיו: אחד הוא, עושה העבירה והנענש, סרה היא, כל יאמר הארם זה חלי ואשאנו: — :

פנעי התבל מצערים המה למכביר, מול ענשי העבירות; תנעל נפש הארם למרי, יום לשנה יחשב. אוי לרמיון, אויב הרע הזה! מידיו הוא, בכחנו להרהיקו, בתחנו און קשבת אל השכל, להשכיל על דבר אבת, לחשוב שכר עבירה נגר הפסרה. ומה נעשה, הרמיון נחל שומף, והשכל יטבע, אם לא גוליכנו באניה, היא רגשת הנפש וסערת הרוח :

ככל הדברים והענינים יש כלל ופרט (או סוגי ומיני ואישי); אם אין כלל אין פרט, כי אין פרט אלא מה שכלל; אך יש כלל אך באין פרט מומלח. אי לזאת, ראשית כל דבר הוא כלל, וממנו הפרטים ימסכו :

עתה נסקיף נח בעבודתנו הממוינת לנוראנו יחברך, כלא דבר הוא, מה הוא ככלל אשר ממנו נשאב הפרטים :

בלי דעת ובלי חכמה, נכיר, שהאמונה המרפפת בנו, שהאליהם שופט הוא, לתת לאיש כפרי מעלליו (אם רע ומר דרכו יוסר בעולמים רעים

אגרת המוסר

ה

רעים, אם בעולם הזה, או בעולם הבא, עולם הנפשי, כל ידע אנוש ערכה, עד כמה תגדל למעלה ראש באיכות ובכמות; ואם אך ואם ישר פעלו, לעומתו כרוך יאמר, בהעמומים נשאים בעולם הזה, וביותר בעולם הבא, בעדן נפלא למעלה הרבה משכל והרגש אנושי), היא ראשית טבעדנו לעבודתו יתברך:

הוא מאמר חו"ל (מכות כ"ד). בא חבקוק והעמידן על אחת, ולדיק באמונתו יחיה וכו'; ומאמר חו"ל (ב"ב ע"ח). ע"כ יאמרו המושלים

בואו חשבון כו', הפסד מלוא כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה: למורת רוח ודאבון לב, כח הכללי הזה, (רק) מסתחר בנו, נחבא

אכן במלפניו הלב כל יראה החושה; הם לה נשים לב לשדד חדמת לבנו בהרחבת רעיוני המוסר. — אי לזאת, גם הכח הכללי הזה

כל ישלח פארוחויו על האברים לאסקם במאסר היראה, ומזה הכלל לא ימשכו הפרטים, להשמר מהעבירות המתרגשות, ונכשלים אנהנו בכל עת

בעבירות רמות עד שמים יגיעו, בחטאי הלשון באין מעטור לרוע, ובעסקי משה ומתן למכביר — ובטול תורה על בולגה. ובכלל, בכל

האברים כמעט הין כמו מחוס, למחבוק היטב איש לפי ערכו, שכל הגדול מחבירו יארו גדול מזונו (סוכה י"ב). ונכשל בעבירות נשאות

ורמות; [אשר אם גם לחשכה לבנו כסומים נחשבנו, אין רואה גדלים (נגד עבירות ההיון), רק אם נשקיפה ע"י כלי המחזה (המגדלח דבר גדול למאד,

הנראה לחולשה ראוחינו קקפן, כמו הכוכבים אשר גדלים יותר מכדור הארץ, ונראים כנקודות קטנות, וע"י כלי המחזה נראים יותר גדולים מעט, ובזאת אין

ערוך לגדלם; כן הדבר הזה) הוא השכל הנכון, ע"פ החושה הנאמנה, נמצא אוחס, המורים הרבה באיכותם ביתר שאלה יותר עוין]:

הוא הדבר אשר נוכל להעמיס בדברי רז"ל (יומא ט'): מקדש ראשון מפני מה חרב, מפני שלשה דברים שהיו בו ע"צ ג"פ וש"ד, אצל

מקדש שני שהיו עוסקין בחורש ובמלוא וגמילות חסדים מפני מה חרב מפני שהיתה בו שגהת חנם כו', ר' יוחנן ור"א דלמרי תרווייהו ראשונים

שנתגלה עוונם נתגלה קנס, אחרונים שלא נתגלה עונם לא נתגלה קנס, (הענין שנתגלה עונם של הראשונים, להיוון עבירות חמורות לעין הרוחש באין

קנות אל הבינה, אבל עונות האחרונים כל יראו רק למחבוק היטב הדק גדול חומרם למעלה להפלא, מחשפתות לפרטי חטאים עמומים באין מעטור ר"ל) כו'.

ושאלו שם אמוראי, ראשונים עדיפי או אחרונים עדיפי, והשיבו, חנו עיניכם בבירה שחורה לראשונים ולא חורה לאחרונים; הוא הדבר אשר

דברנו למעלה, כי הגדול מחבירו (כמו בבית שני שהיו עוסקים בחורה וכו') יארו

יגרו גדול, ומכשילו בחטאים עלמים, נודעו למשכיל ע"ד אמת גדול
איכוחם להרע :

עתה, בכל האופנים אשר יחילב האדם מה ישש, יום המות מכל
מבוסס, פהאוס יבוא, והאלהים יפקוד את כל מעשה אשר
עשה, מספר מפקד ימי חייו, אחת מהן לא נעדרה, וזר ממות תהיה
האחרית באין ממס ומפלג להגלל. הוא מאמר הכתוב (קהלת ט' ד') כי
מי אשר יחזר אל כל החיים יש בטחון, כי לכלב חי (כדרשת רז"ל) הוא
טוב מב הארית המת; כדרשת רז"ל (צילקוט במקומו) שכל זמן שאדם חי
יש בו בטחון ותקוה לעשות תשובה, וכיון שמת אבדה תקותו כו' :

אי לזאת, כל עוד נשמתו בקרבנו, נמהר נחיש לבס דרכינו לטוב ;
אכן האנף הננף ירע הדרך לנגדנו, לא נחזר מיום המיתה גם אם
צפיו נזכירו — כמאמר רז"ל (שנה לא): שמת האמר שבה היה כו' ;
גם אם עינינו רואות מיתת בני אדם כמונו, לא חתן טוז בנפשנו לשב
בכל לב לברואנו, אשר לסוף נבוא לפניו למשפט ויחוכה עמנו על כל
דוע מפעליו ; הסיף מאמר הכתוב (קהלת ז' ב') טוב ללכת אל בית אבל
מלכת אל בית משתה באשר הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו. אין
זאת, כי אם רבוי העונות שטמטמו לבנו ויהי לאבן, כדרשת חז"ל (יומא
דף ל"ט) על הפסוק (ויקרא י"א) ולא העמאזי בהם ונטמאת בהם אל תקרא
ונטמאתה אלא ונטמאת כו' ; ולכן גם טעותינו נסתרים מלפנינו, ולא
נרגיש בהם במהרה, כמאמר רז"ל (קדושין דף מ') כיון שעבר אדם עבירה
והנה כו' נעשית לו כהיתר ; והן מסבבים אותנו ליום סדיו, כמאמר
רז"ל (עבודה אלהים דף י"ח) עונות שאדם דש בעקביו כו' הן מסבבין כו' .
עתה האם אבדה תקותנו ח"ו, אין מזור לנו חלילה ?

**אחת היא, מצאנו, חכמה ואינה מלאכה, נשיח נא מעט
וירוח לנו .**

נשימה לב להתנות בענין העבירות, ונראה כי שנים המה בסוגים : האחת,
בענין מהאזהרה הנפרזה להחזיר הערב לשעמו, לבלי השקיף העולד,
אם כי מרה תהיה בחרונה ; נמאל דוגמתה מה גם בעניני העולם ; האם הסכל,
ובפרט החולה לתלשת שכלו, יאמץ לחסוף לכול את הערב לחכו, וישכח כי זה יבואנו
למתלה נפרזה ; לכך אמרו רז"ל (אבות) איזה חכם הדואה את העולד : הוא מאמר
חז"ל (סוטה ג') אין אדם עובר עבירה אלא אי"כ כנסה בו רוח טעות. וזה כל עמל
האדם לעבודתו יתברך, למחזוב ולהחנות ביראת ה' כפחד עשנו ע"י ספרי המוסר
ואגדות חז"ל —, עד אשר באזינו ישמע וכמעט בעיניו יראה העונש הגדול בכמות ואיכות
353

אגרת המוסר

1

נצב לבגד עיניו — כחמאר רז"ל (סנהדרין דף ז') לעולם יראה דיין (לחיותו עלול להכשל, וה"ה כל אדם, להשמר מפגע רע מעבירות הממורות) כאלו כו' גיהנם פתוחה לו מחמתיו; ואם כה יעשה האדם ולכבו יבין, ושם ורשע לו:

אכן רבה רעת האדם בארץ, אין דורש בדרך ואין משכיל ביראת ה', לקבוע עמים סדורות — בעמל היראה, ללנות מי חבונה מהאמונה הנחבאה ומסודרת

במחבואי הטב, להרחיבה ולסעדה, לתת לה חוקק ועוז, להשים האשרה על שמה, למשול על האזנים לבל יסרע גדרה וכתורה יעשו. זהו הסוג השני, דוגמת זה הדבר לא מלאט בעיני העולם; אין איש שארות מרחפות ממול פניו, אשר לא יקה לו עת לחשוב מחשבות להגלל מהן. אי לזאת, גם אין האלוה סיבחה, פליאה היא העבירה הלזו, וזה שמה פלאי, לבלי שום על לב להצנוק ביראת ה' ובמוסר עמו! עבירות כאלו לא יוכלו היות מסוג הראשון, יען אין די בהתארה להיות סיבתן; רק הן מרחותיות העומאה המלפפת את האדם להחיותו, וביותר בחטאי הדבור, כי מה יתרון לבעל האשון? כחמאר רז"ל (ערכין ט"ו) ע"ש:

בזאת, מאלנו פשר דבר, בין השיטות, בעיני יזר הרע ויזר טוב מה המה?

השיטה האחת, היא השיטה הטודעה, כי יזר הרע, הוא כח השומאה באדם המלפפו לפשעים, ויזר הטוב הוא כח הקדושה באדם המובילו לטוב, היא שיטה רוב המחברים הגדולים; והשיטה השנייה היא, שיזר הרע הוא כח האות האדם המשקפה אל כל דבר הערב לשעתו, אותו האספה אל ביתה ובו חדק לאהבה, ויזר טוב הוא השכל הישר האופה ומציע להולד, הוא פחד יראה ה' יח"ש ומשפטי הרעים למרבה, ובחור בדבר המועיל, לכבוש האוהה, למען יתעדן באחרונה בעונם ופלא, אשר אין די באר יקרת הפלאתה. באשר אהמו רואים בכל עת, עיני האדם מתחלפים, כל אחד נדבק יותר לעבירה אחרת: יש אשר מתאסה תגדל יותר בבישול תורה משא ומתן באמונה ונתינת נדקה, ויש להיפך; וכן בכל העבירות אין אדם דומה לחבירו, והלו היה היצ"ל רק כח הפומאה המפתחו, מדוע לא תלפף את כל ב"א בשוה (אם לא תסקיף על שרשיהם למעלה)? אמנם אם נאמר כי היצ"ל הוא כח התארה, הדבר נכון, כי תארת האדם תלויה במצו (לידתו והרכבתו שעתו ועניויו) ומצי ב"א מתחלפים, לזאת גם עומותיהם מתחלפו. אכן גם בזה לא יתכן, הלא עיניו רוחות ב"א עושים עבירות עטמות, שאין תארתה גרמה להם כ"כ ולפעמים התארה מעדרה, כמו, האדם החפץ ומשחוקק הרבה אל הכבוד המדומה, וכבוד מזה תגעל נפשו, וכיוצא בזה; אין זאת, כ"א רוח הפומאה המתלבגלו ומובילו להרע גם עד השוקטו ההבלית —:

מזה נראה בעלול, כי שתי השיטות נכונות, היצ"ל, הוא כח התארה, וגם יש בו רוח הפומאה; וכן יזר הטוב, הוא השכל הנכון (שלא נתקלקל ע"י העבירות והחלואות) הרוחה את הטול, וגם יש רוח הקדושה באדם:

והנה בשני האדדים, ישנו באדם גשמי ורוחי, כענין בריאת האדם עצמו גשמי ונפשי, הגשמי נראה לעין נבר, והנפשי נודע מפעולות ועניני הארץ; מחשבות האדם ומחיותיו להחיות הנפש בגוף, המה רק בגוף לבדו, להומכו באכילות סובות ובשמירות מעלות מכל נק ופגע רע, וזהו ישמר נפשו בנפשו, אין מבוא בעצמי (ע"ש רותמים, לפי האמת, עיקר שמירת הנפש בגוף תלוי רק בנפש, לפי עבודתה בעזרה יח"ש), לעשות תחבולה בנפש להחיותה בגוף, כי אין רוחה ואין מרגישה לבה, ומה יעשה בה:

אגרת המוסר

כן בעבודת ה' יח"ש, עיקר התחבולה להחזיק את הי"ט לפי שמי השימות, היותו כח הקדושה והשביל הנכון (אשר לא נתקלף), ולדמות את הי"ט הוא כח השופאה והתארה, חלוי בצחינה הגופנית, להאכילהו מאכלים עזים, המה התבוננות היראה והמוסר הטובעים מהתורה הטהורה :

הו"א מאמר רז"ל (ב"ב ט"ו) בקש חיוב לפסור את כל העולם כלו מן הדיון, אמר לפיו רבש"ע בראש שור פרסותיו סדוקות, בראש חמור פרסותיו קלעות, בראש ג"ע בראש גיהנם, בראש נדוקים בראש רשעים מי מעבד על ידך, ומאי אהדנו ליה חבירה לחיוב (חיוב ט"ו) חף חמה חפר יראה ומגרע שיחה לפני אל . ברא הקב"ה יח"ט ברא לו חורה הצליון כו' . בזה הורונו חז"ל, כי תבלין של חורה, היא היראה העובעת ממנה, כמאמר הכתוב (ה"ל) חפר יראה ; והיא בחינה גשמית, מובנת לעיני בשר סיבת רפואתה לחולי הנפש . אם ישים האדם לבו ונפשו אל יראה החורה, אם בכלל, לידע ולהבין מהחורה, כי לכל עבירה יש עונש עמוס ועורא, ולכל מצוה יש שכר ועלה מאל . אם כפרס, והוא העיקר, ללמוד תורה כל עבירה ועבירה לבדה, לנאור — חורה הגאון, למשא ומתן באמונה — חלקי החורה אשר לעיניו שבין

אדם לחבירו בעסקי העולם וכדומה, וכן לכל מצוה ולכל עבירה את חורחה : **(הנשגב)** והעיקר בשימוש רפואות החורה לתחלואי היצר, הוא ללמוד בעזר ועיון עמוק היסוד — דיני העבירה עצמה ההלכה עם כל טעמיה . כי עיניו

הרואה הדבה מהעבירות אשר האדם נמנע מהם בטבע, ולא יעבור עליהם חף גם בעת אשר יתלנו לזה איזה דבר ; ישנם עבירות חמורות מאלו, והאדם היה בעלמו יעבור עליהם בנקל . ד"מ, חלק גדול מאח"כ"י כמעט רובם ככלם לא יאכלו בלי נעילה ידים תלילה, חף גם בעת אשר ירעבו וינטערו הדבה ; ובלשון הרע החמורה, בנקל יעברו עליה גם בלי חמיה גדולה . ועתה הננו רואים כי עיקר השמירה מהעבירה היא רק לעשות את ההרגל (השימור) טבע אלל האדם ; ע"כ חף אם יתאמן האדם הלזה ללכת בדרכי המוסר, ליגע עצמו בהשמירה מלשון הרע עם כל חושי ורעיוניו כיאות, בכל זאת, כל עוד שלא מתחף טבעו והרגלו בזה שלא יהיה לו שום חשן טבעי — לפסור לשון הרע, יוחר יעבור בנקל על לש"ה"י מאשר יאכל בלי נעילה ידים תלילה ; וכן הוא הענין בכל מיני עבירות, הכל לפי האדם והזמן והמחוי, כי גם לא כל המחזות טוות בזה, כ"א מתחלפות בענין, כל מחוי יש לו עבירות אחרות אשר ישמר אללם בנקל ומרוחק מהם בטבע . וזאת היא ידוע, כי השחטות הטבע חולד רק מלימוד והרגל רב, ולכן היסוד העיקרי והעמוד הנכון, להבין את עצמו לשמירה מהעבירות ועשיית המצות, הוא רק הלימוד הרב בהלכה זו הנוגעת לעבירה זו או למצוה זו, ובפרט בעיון הדק היסוד, כי זה הלימוד עושה קנין חוק בנפש, להיות העבירה מרוחקת ממנו בטבע, כדומה במחזותינו אלו, חתלה לאלל איסורי נבלות ופרישות ודומיהם מוטבעים בנפשות הישראל, עד אשר לא יתנך שום איש לאכופ טבעו ותאוותו להתרחק מהם, כי המה לו לנרא, האל לא יעלה תלילה על לב שום אחד ממוכרי בשר כשר, להתרפות מלדרות למורה, במלואו שום דבר שיש בו חשש פרישות באברים הפנימיים, עם היות לו לפעמים בענין כזה הפסד מרובה, ואין יודע בו זולתו, מורח שמים עליו בטבעו והרגלו, ותלילה לו מרשע, להשגיל את ישראל ; ואולם בענותותינו הרבים, במשא ומתן הוא בדיק, רוב בני אדם לא ידרכו על השש גזל ועושות מעצמם, מרס יתבענו חבירו, ומתא אשר גם אחר התביעה ישנה תחבולות מרמה או יעז . . . ; והאל בבורה הכל

אגרת המוסר

ז

הכל שום, זה ל"ת וזה ל"ת, כפי ענין החוכה ומשפטיה, ובשר נשדה ערסה לא חאלנו, הכל חאל כל נבלה, או לא תעשוק את רעך, ולא חגזול, ודומיים. וכמו שהקטבט בגמט הישראלי, שכל מיני ערסות שים אלנו, וכל אשר יורה המורה כי הוא ערסה מרוחק אלנו וכחורה יעשה; כן בממון, הלא כל מה שעי"ס המורה שייך לחבירו היו גל ועובר בלא חגזול, ואחזנו רואים שבעה"ד אפילו הלומדים וכמעט גם היראים, אינם מזהרים כיראה בל"ת הלזו, אשר יוכי"פ וגם המיתה אינם מכפרין עליה:

אכ"ן אם ישים האדם לבו ונפשו, ללמוד ההלכות השייכות לממון בעיון, גמרא ופוסקים איש לפי ערכו, ובפרט המרכז יהיה על הכונה איסור והיתר, לידע אך להשתמר מבלי (אף אם לא יקיים בתמילה, כי החלטה רבה בזה, וגם רחוק הדבר מהרגל המדיני), מה רב כחה להשריש לאם לאט קנין רבה בגמט, עד אשר יהיה שזה בענינו שאלות אור"ה ושאלות השייכים לממון —. כי אם האדם כבשל ר"ל בעבירה אשר אין העולם רגילין בה, כמו בגירוף וכיוצא, כמאמרם ז"ל מעטות בעריות, ותקפה עליו יצרו שטושה לו כהיתר ר"ל, עיקר רפואתו (לכד החבוננות היראה והמוסר מאלוהים ומדברי חז"ל ופסרי מוסר השייכים לזה), הוא לימוד ההלכות השייכים לזה בעיון, ובפרט ע"מ לעשות; וזה חתן פריה לאם לאם, לחת עוז בגמט להשתמר מעט משאלו חתיות, לכה"ס מלעשות את העבירה בבחינה להכעים (*). עד אשר חוכל חת כחה, ע"מ עסק רב בהלכות השייכים להעבירות הרגילות, לקנות טובע אחר, לכל יעלה על לב לעבור עליהם גם אם יכבד הדבר:

והנה בחבלין החורה ליצר הרע יש עוד בחינה רוחנית (שהשכל וחשי האדם גללו להכיר סיבה), הוא מאמר חז"ל (סופה כ"ח) חורה בעידנא דעסיק בה מלי כו'. ואין חילוק באיזה ל"ת שיהיה עסקו, חזילנו מתעב, אם יעטוק בענין שור שגח את הפרה וכיוצא, חזילנו גם מלה"ר וכיוצא, הגם כי אינם שייכים זה לזה, רק רוחניות החורה השמרנו: **והנה** אם נשקוף בעיון חודרת נראה, כי החבונותינו למרכז רפואה היצר הרע, המה רק בבחינה הגשמית, הוא החבונות היראה — ולימוד ההלכות כולל. כי הרפואה השניה, היא בחינה הרוחנית, באה ממילא, וע"כ הקרא רפואה מקריית; כי מזה לימוד החורה, היא מ"ע פטי ענמה, חלוייה בגדרה המבואר בה' ח"ח, אך להחמיר בה עדי עניני

(* **בתחלתה** ישמר כמה שאין יצרו חוקפו לזה, כדאשכחן בגמרא (חולין דף ד') צומור לחיאבון, שהחזן שהיה בביתו בפסח ועבר על כל יראה, מחליפה את הפסח להקל האיסור (כפירש"י שם), והמכין ע"י דודאי עושה כן; ואך לא נבט ולבטו כל יום כמים, ברואתו שפלוה נפשט עד דורות הראשונים, שהצומור לפנים, אשר החזיק חתן בפסח בביתו, היחה לו קניה טעבית להקל איסורו בהדבר ההוא, כמה שאין לו חלוא; ובדורותינו בעוה"ל אחזנו נוטים בגדר להכעים, בעבירות אשר הורגנו, לא תים לב, להחליף החזתנו בהם: להקל האיסור, ודעתנו רבה כדון מומר להכעים ר"ל. ורואים אחזנו אשר גם לדינא נשתנה בזמן הזה, כח"ש הביה (ו"ד סימן ב' ס"ק ב') חז"ל: מומר חוכל נבלות לחיאבון, ונראה דעשיו בזמנינו מי שהוא חסוד לחכל נבלות לחיאבון, אן חוכלין ממנו שום דבר מאלל, שיש לחוש בו חשט איסור לשום דבר שבקדושה (ר"ל שחסוד הוא לעשות אף שלא לחיאבון, אפ"י שפטיט לא חסוד אלא לחכל לחיאבון), ומכל שכן, שלא ליתן לו סכין בדוק לשחוט ולחכול משחיטתו (שהיה מותר מדינא דגמרא) ומי שעושה דבר זה בכלל מומר יחשב לכל מיני עכ"ל:

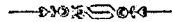
אגרת המוסר

עניני העולם, אין נפקא מינה בהגהגה, איך יצרו של אדם מתגבר עליו, אם מעט ואם הרבה; והאדם צריך ללמוד תמיד לקיים מצוות ח"ת כראוי, גם אם אין יצרו מהגבר עליו, ואין צידו ללמוד יותר מחיובו, ושקויים מצוות ח"ת כראוי, ממילא נמשך רפואתה הדחופה ליצרו, על איזה חופן שהוא:

אבן צחינה הגשמי, היא ההתבוננות ביראת ה' ולימוד ההלכות, היא רפואת עמייית. והאדם צריך להתנהג בה, כדרך רפואת חולי הגוף, אשר לפי ערך הרפואה בכמות ובאיכות, כן בחולי הנפש, הרפואה הלזו תחיסד לפי ערך המחלה, כל עוד אשר יצרו יתקוף עליו כן ההכרח להוסיף בהתבוננות היראה ולימוד ההלכות ככל"ל. ואם לא ישתמש האדם ברפואה הגשמי, אזי גם הרוחנית, היא לימוד התורה, לא תחן כמה כל כך ליצר הרע הרומי; כהכונת ביראת האדם, אשר פעולת הרוחנית, היא הנפש, מאוי צחינה הגוף, ככל"ל: **הדגה** האויב האורב להאדם, הוא היצר הרע, הפועל בו לשום לבו לאבן, לבל ירגיש את תאויו העצמיים, לצלי יראה חכרונט, וידוי כל תעשייה חסיה להצבוק ביראת ה', לנבקש רפואת תעלה, היא רפואה הגשמיית:

לואת ישים האדם אל לבו, לזכות את הרבים, לעוררם להתבוננות היראה והמוסר; כי עיני האדם פקוחות על אחרים לדעת ולהעביר חסרונותיהם, וכי נלרכים המוסר למרבה. כן יחזיק בכל טוח בלימוד המוכרי, למען ישמטו בו רבים ותרכה יראה ה' וזכות הרבים מהיה תלויה בו; וממילא לאט לאט לימוד המוסר ידריכהו בנתיב הצדק והטובה, והיא רפואה גשמיית וגם רוחניית, כמאמר חז"ל (יומא פ"ג) כל המזכה את הרבים אין תעא בא על ידו:

זמנה אחד חגדל מצוה הלזו צעיי האדם, לשום לבו ונפשו, להדריך בני אדם ללימוד המוסר, להגיל נפש משחול החחית, וכמאמר רז"ל (שבח קה"ל) כל המרמס על הבריות מרחמין עליו מן השמים; ואין לך רחמנות גדולה מלהזכיר ולעורר לבב בני אדם ללמוד היראה, כי אז צעיייהם יראו, ואזיניהם ישמעו, ולבבם יבינו גודל התמצלה אשר לפניהם, וינהמו על אחריהם, לשבז אל ה' יתבדק, להיות סור מרע ועשה טוב, אם מעט ואם הרבה. האדם המעורר לזה, יהיה לו חלק נכון בכל אשר יולד מזה, לההעדן בעדן נתיב אשר עין לא ראתה. גללה שכל חטאי להקיף ולהכיר היסוד כמות ואיכות מצוות הרבים, אשר תלוה להאדם מדבר הנקלה הלזה. העמל מעט והסכר הרבה באין ערך ושיעור; לואת ישים האדם עינו וכת שכלו להדבר הגדול הלזה, אם צעל נפש הוא:



מכתב

הגאון החסיד מו"ה **מנחם מן ז"ל** מסינסק ששלח לאחד מהחברים השייך לענין **האמונה** והוא יקר מפנינים, מלא רוח דעת ויראת ה' (העסק מספר אמונה והשגתה להפיק רצון התרדים לדבר ה')

ה' זכרנו מזי נדברנו שנינו ביראת ה' איש אל רעהו ויקשם ה' וישמע וגו', ובהנחיל כשנורקק על לוח לב מבין לזכרון אז הדברים מאירים ומזיכרים למעלה. כמ"ה והמשכילים זיכרו וכו', הוא על דברי יראה ה' הדברים בין איש לרעהו כמחז"ל אשרי משכיל אל דל וכו', והדברים בעממן שמחים כמתיקון מסוי, הדברים ממש, וע"כ ק"ו צ"ח של ק"ו מדי יומע עץ החיים דלעילא באיבוי וטרפוי להיות ריחו טודף מן

מכתב הגרים

ה

מן העולם ועד העולם הזה, ואין ינוע עץ החיים לעילא ע"י אשר אחד באדם עלים הקטן שמכיון בו כנגדו. והוא כמח"א ברפא לשון עץ חיים. ואלו בלא"ס הוא גופיה נהפך לעץ הדעת כמ"ס מוח וחיים ביד לשון. המבואר שאלהן עץ הדעת עו"ל. וידוע מדק אחד מדרכי הקדושים הראשונים ז"ל אשר עה"ד גופיה חלו עץ החיים והבן. והנה הודיענו הקב"ה בחורו על עיני מלחמת היצר והאלים אשר יקשה בעיניו לשלחו. כמ"ס בקין שחיה לו על פחיתותו הושב לו למה נפלו פיך וכו', לפחת חמאת רובץ. והודיענו כאן עשהו חמונה לשמור ממנו. כי העיקר תלוי בשמירת הפרח. והנה הפחת שהנחש שומר ומאפה ליכנס דרך שם הוא הפה. שבו הלשון עה"ד. כנ"ל. וכשאו"ל על עסקי אכילה נקנהו בלדה"ר ראה מלאכי השבת זולין לו בשב וכו' ובגמרא אין הסתרה אלא באכילה ושתייה, וזה הנחש שומר פתחו אולי יכנס בו איזה יצוף לה"ר ויזהם מאלכו ויערב דעתו, וכמעשהו אז ללדה"ר כן דרכו גם מעל המזבח, וזהו שביאר הקב"ה לקין שהביא קרבנו מפסולת מותר מאלכו והודיעו שלפחת פיו חמאת רובץ, ומהו ישאלו כל החטאים שמתערב בטבעו זיומת הנחש וז"ל. ומרפא לשון עץ חיים מדי עסקו באכילה ושתייה ישבור רוח התאוה באמצע חוקטו בעץ החיים דברי תורה כוונה נקיה, זו שבת אור התורה הקשור בנחלי אש מעל המזבח, הן הן אריות התורה בכת קדושתה יארפו וילבנו כחות נפשו לקשרו בטבעות עץ החיים שהוא כח טבעי המחילד בנפש לשמוח ברוחניות דברי תורה. וענין הזה נפון בכת טבעי נפש כל אדם דרך הטבע להטות ולשמוח מהשכל החכמה שהיא רוחניות ונפלא מכל וכמח"א והחכמה מלון חמלא וזהו ההכמה דחיי בעליה וז"ל, וזהו זכאי אלהים רוח נשברה, לשבור רוח התאוה בקדושת אש המזבח לעילא שהוא אור המורה כנ"ל. והנה כל אדם לעמל יולד וז"ה הרבה עמלים בחורה, אבל עיקר פעולתה לקרש הנפש תלוי שיבורר בשערת עסקו בה כהות קדושתה כי רב הוא ידוע עיקר הכל הוא במחשבה, שהיא הנפש המשכלת, וידוע שבו תלוי ההפסד בחורה בין שנגז למזיד והבן. ויזכור האדם בכל עיניו ועסקיו מה חובתו, להרגיל ח"ע בטרתה המחשבה באמת כמ"ס מי יעלה בהר ה' וכו' ובר לבב אשר לא נשאל לשוף נפשו, ר"ל כח נפש המשכלת והחמאה שהן קרוין נפש, כמ"ס כי תואה נפשך, והשבת את ה' וכו' ובכל נפשך, והנה העיקר המחשבה אבל היא רוחנית מאד ונקל להשתנות מחכלית העליה לירידה גדולה ח"ו כמ"ס מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה כו' כי נקל להתהפך וז"ל, והענה לזו הבינו אבותינו בעמדם על הר סיני והרגישו בנפשם קדושת מחשבתם אז במדרגה עליונה והשיבו נעשה קודם לנשמת, ופי' שיקשרו רוחנית המחשבה זו במעשה גשמי ממש בעוה"ז כדי שיחסיים, כי הגשמי קשה לעוקרו כ"ז וכמ"ס חז"ל כל מי שיט לו תפילין בראש וכו' ומחזהו בפתחו וכו' לא צמחהו יתקן שקשור בגשמיים ב' קטרין והבן, והקב"ה ברב טובו רמו ענה זו לישראל ע"י שיקריב משה דביו קרבנות והנה הדם כו' ויקח ספר הבנות שכתב כל הדברים בספר, וקשר האור רוחניות הדברים בגשמיים הספר וזה הבינו לענות נעשה קודם לנשמת, והבן זה. שלא ענו מקודם רק נעשה לבד ע"ד הפסג. אבל עכשו אמרו נעשה ונשמת, שהבינו כי הנעשה הוא העיקר ויבוד לנשמת ר"ל לרוחנית ההשכלה והדברים ארוכים. וזה ה' רח כלל לתמן תורה, וכחו כן ממש ענה שבו דרך עץ החיים לעבדה קודם וח"ל לשמרה להקיים הקדושה בנפש האדם, וזהו שבאמצע כל עסקיו ישבור רוח תאותו ברברי תורה במחשבה אמתית זכה כנ"ל.

וח"ל

ואח"כ יקשרה במעשה שהמקיים נכפש. ועי"ז יחל רוח ה' לפעמו יותר ויותר זהו הקדמת עשה לנשבע, והנה עיקר עתרה כל המהשגות לקשור נפשנו לחיותם אבותה הדיבורה וכמ"ש ודקין בלמונתו יחי', והוא שורש עץ החיים כלליות התורה כולה. כמשא"ז שיהי' אליה מחזר על תפוחי רענ כו' למוד דבר ששאה חי בו כו' ששע ישראל. ופי' אמונה שארון יחיד המהוה הכל הוא יחיד. המחיה הכל. והבן זה בפסוק ומלעדו אין, והוא שורש המחשבה להחיות נפשו בלמונה וכמ"ש כי לא על הלחם לבדו חי, ר"ל לא דיקא על הלחם לבדו לגשמי יחי' האדם כ"א כו' ע"י חיזה לבוש שירצה הקב"ה להופיע חיות לנפשו. ועי"כ יהי' האדם פנוי לעבודתו יחי'. ומדי עלות אמונת המחשבה זו על לבו יקשרה מיכף במעשה גשמי וכו' והוא שיקרא ח"ע מכל מחבולות ועדקין במילי דעלמא כ"א רק לצאת ידי חובת בדיעת אפיך וכו', והוא העיקר לחדש הראשון כמ"ש הרצנה יגיעות יגע וכו' ואני מוצא כי אלו מתקנין לפני. ע"כ על כרחיך אינו צריך ליגיעה רבה כ"א מעט מזער לזכרון, וכבר יחול ברבת ה' באיזה דבר שיהי' אפילו באסוף שמן ור"ל. והנה ע"י שמתון כלי' הניכר במעשהו וכל"ל, אז זוכה להזכר לפני ה' כמ"ש ישראל בטח בה' וכו' ומתקן לו ה' זכרו יבקר והבן. והנה לעת בואת אשרי אשרי ישאל לבו לזאת להתחזק במדת הבטחון כלי', והיא המערכת הגאולה כמ"ש וזכרתי להם ציית רשאים וכו' ופי' שימצא ברור האחרון ניצוץ דור ראשון שהוא סדרת הבטחון כמ"ש וזכרתי לך חסד נעוידך וכו', לכסף אחרי צמדד וכו', ויקיים בט צ"כ. אכן אחר ישובן וכו' ורדשו ז"ל שמתה שמעולם על רצאס. הבהנה בדיע נגזי' את החכמה בכבר פה ולשון אשר לא זכיתי לערכה כראוי. אך איש חבונות ידלנה ויפתחו שערי דק וכו' כפלים להושיה מנחם מן בלא"א פי' ברוך וצ"ל מוש"ק פי' לך חקפ"ס לפ"ק :

בתעקב הגרסה הזאת עד כא דברי מע"ל, ושמעתי אשר סכריעו ה' לכך זכות לשום חלקו נחמיו להשעמו מעין עוב"ב בעוב"ז שהוא דקיקים וישנן וחסין מוין השכינה ושיקרו שאינן טובבולין להכרחיות גשמיות עוה"ז, ועי"ז ידון כל דמוים לכות לז, רק טוב לפני ה' ימלט ממנה מעול פרכס ביהו' כי ה' יבין לעובד זיוו ומח' אשם משכלת אשר תתנה בקורמי בלגמי. וסבן זה במלך. ומה גם שהוכן להם פרכס חיותם ואף כי מעט היה, ויחיו ה' רב הוא, מקב חובנין די החיות נפסס, ע"כ ישמח מע"ל בחלקו, והודאה על העבד ובקאס על האבא שיליחיו ה', ורק זאת וישם אל לבו כמ"ש הקדמונים כי התורה וכל עסקו יצטרך לכלכל בנס עגא לאכסי ביהו המלפס. עליו כמ"ש חו"ל, וכן ההתחייקס ידיו וכו' וכש"כ בנים הסמוכין על שולחן אכיס אשר כל אדם פתח תשובתו לה'. שמגדל בניו לח"ת, ע"כ איש תורתם עובד עמלם ואכיסם וסמחויק ביום, ע"כ אמר דוד וזאת תורת האדם ה' האלהים, ופי' בתה"א וזאת תורת קומתא שאדם עמל לפניך וכו'. אבג ידיו סוכרו כעת וידידיו אחי מע"ל אשר ילכו תלמיס בנעמיס בחידושי תורה נפיע סוגע לדין וכתבם כאר בלשון חכמים. וכי על זה הוא עיבוב הגאולה (וזוה קרוב לתמרים אין ביד כל שזכרו נחמות בגנוף וכמ"ש אריותא וישאלו חד ור"ת ישראל יש ששים רבו ואוסות תורה) עד שישלם להתגלות חידושי תורה שבנ"ס ע"י יגיעת השעמיקיס בה, נדעת אמיתתם. **ידידו מנחם מן בי"מ ברוך ז"ל :**

אח"כ מצאתי כחוב בזה"ל. ידירי אחי אישון עיני. למעש"ס להעמיק במחבת יודינו סדוק ז"ל כי בכל חיבה שאלו מסיו הסטור יש כס עינים עמוקס בעיני יראת ה' ותורה ועלות נגד האויב האורב לנו והמחיקנו ח"ו מעורס ויראת ה' סוכריס. ואמר מי יתן שיקריע אהו סקב"ה כמון. יהיה לנו למוכרת דברים סעריבים אשר נדברנו שנינו ויכתבם בספר וזכרון כו' ע"כ הו' מא שלימים נרמס, לפתע נח למים ולכריות כראוי לעמלי תורה שיהי' בנתיבם אהו מדתן של נלומי אמוני ישראל לסוית אין אדם נוגע בזכרון לחיביו. ע"כ מלאחי :

תפלה לר"ג בעומר

אדרא זוטא קדישא

קום צדיק הקדוש החי, רבי שמעון בן יוחאי, וחלה נא פני אל ויחננו, ויאמצנו ויברכנו וידגלנו, ויחדרנו ובועד טוב יוערנו, ויזכנו ויחכמנו, ויטהרנו ויישרנו ויכלכלנו וילבבנו, וימלטנו וינשאנו, ויסמכנו ויעזרנו, ויפרנסנו ויצליחנו, ויקדשנו, וירפאנו, וישמרנו ויתמכנו, ולמען אברהם יצחק ויעקב ומשה ואהרן ויוסף ורוד ופנחס ושלמה וכל הצדיקים וכל החסידים (וה') ירחמנו ויחינו חיים ארוכים חיים של שלום, חיים של טובה, חיים של ברכה, חיים של פרנסה טובה, חיים של חלוק עצמות, חיים שיש בהם יראת חטא, חיים שאין בהם בושה וכלימה, חיים של עושר וכבוד, חיים שתהיה בנו אהבת התורה ויראת שמים, חיים שימלא כל משאלות לבנו לטובה לעבודתו יתברך אמן כן יהי רצון.

קום צדיק יסוד עולם אשר רב כחך לפטור העולם, אתה הוא רבי שמעון בן יוחאי דעלך אשתמע קלא במערתא זה האיש מרעיש הארץ מרגיז ממלכות כמה פטרין ברקיעא משתכחין בגינך דמארץ משתבח בך בכל יומא עלך אתמר צדיק מושל יראת אלהים, דלא הוה גזירה דאתגזר על עלמא דלא בטלת לה, אתה גזור וקודשא בריך הוא מקיים, ועלך אתמר רצון יראיו יעשה קום ובקש דחמים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא על בית ישראל בני אברהם יצחק ויעקב אשר בגלותם ודלותם ושפלותם ולחצים ודחקס זה כמה מאות שנים קוראים בשם יי ומאמינים בו, וכזורתו, כמה אלפים מסרו עצמם להריגה ולשרפה על קרושת שמו יתברך, וכמה עניים ואביונים

יש בישראל שעוסקין בתורה בכל יום תמיד. וכמה יחומים
 ואלמנות יש בישראל שעוסקין בתורה ובמצות בכל יום תמיד,
 וכמה נצרים וקטנים יש בישראל שהם עוסקים בתורה בהבל
 שאין בו חטא, יהושע בן גמלא תיקן שיכניס אדם את בנו
 לתלמוד תורה כבן שש כבן שבע, ועתה יש כמה זריון בישראל
 שמכניסין את בניהם לתלמוד תורה קודם זמן זה, וכמה זקנים
 וזקנות יש בישראל שמשכימין ומעריבין בבתי כנסיות ובבתי
 מדרשות וחומדין ומתאווין ומצפין לישועת יי בכל יום, וכמה
 פיסחים יש בישראל שהם באים לבית הכנסת להתפלל ולשמוע
 דברי תורה, וכמה אנשים יש בישראל שהם עושים מצות ומעשים
 טובים בסתר, וכמה יש בישראל שלומדים תורה בהצנע, וכמה
 אנשים ונשים יש בישראל אשר עושים כדברי החכם המחמיר
 בהלכות דברי תורה ודברי סופרים ואע"פ שיש הרבה חכמים
 מקילים, וכמה עניים יש בישראל שעושים כדברי המחמיר
 בהלכות ואף על פי שיש להם הפסד ממון בדבר ובפרט בהלכות
 חג המצות כמה וכמה חומרות עושים ונוחנים ומפורים ממון על
 זה. בנות ישראל הן החמירו על עצמן שאפילו דואות טפת דם
 כחרדל יושבות עליו שבעה נקיים, ועוד כמה וכמה חומרות
 קבלו עליהן בהלכות נדה, וכמה עניים יש בישראל שהם
 מכבדים השבתות וימים טובים ואע"פ שהם ברוחק ובצער, וכמה
 צדקות וגומלי חסדים יש בישראל. וכמה אוהבי שלום ורודפים אחר
 המצות יש בישראל, וכמה שפלים יש בישראל, וכמה סובלי
 חולאים וסובלי יסורין וסובלי עניות יש בישראל והם מקוים
 ומצפים לישועת יי, וכמה שמחים במצוה יש בישראל ובפרט
 במצות המילה שמלין את בניהם לשמונה ימים ברצון טוב בלב
 שלם ובנפש הפצה ומכניסים אותם בבריתו של אברהם אבינו
 ע"ה בשמחה ובחבה, קום רבי שמעון בן יוחאי והמליץ טוב
 בעד בית ישראל ולמד טניגוריא עליהם, אתה צדיק כי טוב קום
 ולמד טוב.

קום חסידא קדישא קורש הקרשים, קדוש ה' מכבד אנת הוא רבי שמעון בן יוחאי ואתקריאת מכבד בעלמא דין ובעלמא דאתי ואנת הוא דעתיך למהוי רישא לצדיקיא ריבתי בגנתא דערך ותקבל אפי שכינתא, ותחמי לקודשא בריך הוא ותשתעשע עם צריקיא, ותימא להו באו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עושינו, קום ובקש רחמים מאבינו שבשמים עלינו ועל כל ישראל אחינו שיספיע לנו ברחמי תורה וחיים אהבה וחסד צדקה ורחמים ברכה ושלום, ויעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר וזכוננו וזכרון אבותינו, וזכרון ירושלים עיר הקדש, וזכרון משיח בן דוד, וזכרון כל בית ישראל לפני ה' אלהינו לפליטה לטובה, לחן ולחסד ולרחמים לחיים טובים ולשלום אמן כן יהי רצון.

קום מרן מלכא דעלך אתמר אשריך ארץ שמלכך בן חורין אנת הוא רבי שמעון בן יוחאי רעסקת באורייתא תדירא ואורייתך סלקא בתלת מאה ושבעין נהורין, וכל נהורא ונהורא איתפרשא לשית מאה ותליסר טעמין סלקין ואסתחיין בנהרי אפרסמונא דכיא, עלך כתיב להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, קום ותתפלל לפני אל עליון על ירושלים וציון, ועל בית המקדש שיבנה מהרה ויגדל כבודו במהרה בימינו, וה' ברחמי יגלה כבוד מלכותו עלינו מהרה, ויופע וינשא עלינו לעיני כל יחי, ויקרב פוורינו מן הגוים, ונפוצותינו יכנס מירכתי ארץ, ויביאנו לציון ברנה ולירושלם בשמחת עולם, ושם נעשה לפניו קרבנות חובותינו תמידין כסדרן ומוספין כהלכתן, ובכך צדיקים יראו וישמחו, וישרים יעלוזו וחסידים ברנה יגילו, ועולתה תקפץ פיה, והרשעה כלה כעשן תכלה, והאלילים כרות יכרתון לתקן עולם במלכות שדי, והיתה ליי המלוכה ולעולמי עד ימלוך בכבוד ככתוב יי ימלוך לעולם ועד, והיה יי למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יי אחר ושמו אחד.

קום בוצינא עלאה קדישא, אנת הוא רבי שמעון בן יוחאי דנהורך גפיק כנהורא דשמשא מנדתקא ונהיר לכל עלמא אנת דזכית למחמי אפך נהיר כנהורא דשמשא תקיפא דזמין למישק באסותא לעלמא כדכתיב וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה, אנת דזכית למחמי תליסר מכילן גליפין קמך ונהרין כבוצינין. אנת הוא דזכית למחמי סבר אפי דעתיק יומין, קום לעזר הרחמים והתפלל לפני אבינו אב הרחמים שיתנהג עמנו במדת החסד ובמדת הרחמים ויצילנו מכל צרה וצוקה וממשחית, ויצילנו משעבוד מלכיות ומחבלי משיח ומדינה של גיהנם ומחבוט הקבר. ויצילנו מעניות ומדלות ומחסרון כיס, ויצילנו מדבר וממגפה ומכל גזרות קשות ורעות, ולא יהיו צרים לנו ולא יהיו משטינים אותנו לא למעלה ולא למטה, אלא יהיו הכל עוזרים ומסייעים אותנו.

קום התנא הקדוש מארי דאורייתא מארי דחכמתא אנת הוא רבי שמעון בן יוחאי דאתיהיב לך רשו למימר מלין סתימין ולפרשא לון. אנת הוא דקודשא בריך הוא אסתכם על ירך, דכל מלך באתגליא אינון ולא אתכסיין כמה דכתיב פה אל פה אדבר בו ולא בחידות, קום והתפלל עלינו לפני הקדוש ברוך הוא שיאיר עינינו בתורתו ויחננו חכמה בינה ודעת להבין להשכיל לשמוע ללמוד וללמד את כל דברי תורתו באהבה, ונהי אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו לומדים תורה לשמה ומבינים לאמתה של תורה, ויקויים בנו מקרא שכתוב על ידי ירמיה הנביא ע"ה, כי זאת אות הברית אשר אכרות את בית ישראל אחרי הימים ההם נאם יי נתתי את תורתך בקרבם ועל לבם אכתבנה והייתי להם לאלהים והמה יהיו לי לעם, ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר דעו את יי כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם כי אסלח לעונם ולחטאתם לא אזכור עוד, ונאמר על ידי ישעיהו הנביא ע"ה כי מלאה הארץ דעה את יי כמים לים מכסים.

קום אילנא רבא ותקיף כתרין עלמין. אנת הוא רבי שמעון בן יוחאי דקודשא בריך הוא חקק דיוקנך לעילא לעילא סלקא ומתעטרא בכתרא קדישא. וקודשא בריך הוא מתעטר בך בכלהו עלמין ומשתבח בך עלך כתיב ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. קום והמליץ טוב והתפלל לפני אבינו אב הרחמן בעד ילדי בית ישראל יונקי שדים וגמולי חלב ותינוקות של רבן. וה' ברחמיו וברוב חסדיו ישמרם ויצילם מכל נזק ומכל חולי ויצילם מכל צר ומשטין ומרוח רעה. ויצילם מכל הרע ומכל רבר רע ויתן להם חיים ארוכים וטובים ומתוקנים וכח ואומץ ללמוד תורה ולקיים המצוה ויגדלו בטובה ושלוח ושלום:

קום אריה עלאה קדישא. דעלך כתיב אריה שאג מי לא יירא אנת הוא רבי שמעון בן יוחאי רבשעתא דפתחת פומך למלעי באורייתא צייתין לקלך כל כרסון וכל רקייעין וכל רתיכין, אנת פתחת תרעין דחכמתא ואת תקנת דרגין עלאין ומיומא דברא קודשא בריך הוא עלמא אנת הוית זמין קמי קודשא בריך הוא וקרי לך קודשא בריך הוא בשמך. עלך כתיב ישמח אביך ואמך קום בקש רחמים מאל שדי בעדנו ובעד כל ישראל לתקן את כל פגם שפגמנו בשמות הקודש ובאצילות בריאה יצירה עשיה, ויתבררו כל ניצוצי הקודש אשר נתפורו על ידינו בין בגלגול זה בין בגלגול אחרים. ובזכה להשלים תיקון נפשנו רוחנו ונשמתנו בגלגול זה ובזכה ללמוד תורה לשמה ויהיו כל מעשינו לשם שמים. אמן כן יהי רצון:

רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקודש בריך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצות. שנאמר ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר:



שיר בר יוחאי מאת ר' שמעון בן לביא ז"ל

בר יוחאי נמשחת אשריך שמן ששון מחברך.

בר יוחאי שמן משחת קדש. נמשחת ממדת הקדש. נשאת ציץ נזר הקדש. חבוש על ראשך פארך.

בר יוחאי מושב טוב ישבת. יום נסת יום אשר ברכת. במערת צורים שעמדת. שם קנית הדרך והדרך.

בר יוחאי עצי שטים עומדים. למודי ה' הם לומדים. אור מופלא אור היקוד הם יוקדים. הלא המה ירוך מוריך.

בר יוחאי רלשרה תסוחים. עלית ללקוט בו מרקחים. סוד תורה כציצים ופרחים. נעשה אדם נאמר בעבורך.

בר יוחאי נאזרת בכבורה. ובמלחמת אש דת השערה. וחרב הוצאת מתערה. שלפת נגד צוררך.

בר יוחאי למקום אבני שיש. הגעת לפני אריה ליש. גפ גולת כותרת על עיש. תשורי ומי ישורך.

בר יוחאי בקדש הקדשים. קו ירוק מחדש חדשים. שבע שבתות סוד חמשים. קשרת קשרי שין קשריך.

בר יוחאי פויד חכמה קדומה. השקפת לכבודו פנימה. ליב נתיבות ראשית תרומה. את כרוב ממשך זיו אורך.

בר יוחאי אור מופלא רום מעלה. יראת מלהביט כי רב לה העלומה ואין קודא לה. גמת עין לא תשורך.

בר יוחאי אשרי יולדתך. אשרי העם הם לומריך. ואשרי העומדים על סודך. לבושי חושן תומיך ואוריך.

בר יוחאי נמשחת אשרך. שמן ששון מחברך.

שירי בר יוחאי

ט

עוד שיר לכבוד התנא רשב"י ע"פ סדר א"ב

ואמרתם כה לחי, רבי שמעון בר יוחאי.
איש אלהים קדוש הוא, אשרי עין ראתהו לב חכם ישכיל פיהו.
אדוננו בר יוחאי.
ברוך הוא מפי עליון, קדוש הוא מהריון, מאור גליל העליון.
אדוננו בר יוחאי.
גבור ואיש מלחמה, בדת תורה תמימה, מלא מדע וחכמה.
אדוננו בר יוחאי.
דרש כל תעלומות בעזו ותעצומות, עלה מעלות רמות.
אדוננו בר יוחאי.
הוחבה בתוך מעדה, מפני הגזרה, שם למד סתרי תורה
אדוננו בר יוחאי.
ושם גברא מעין לו, וחרוב למאכלו, מה טוב חלקו וחבלו.
אדוננו בר יוחאי.
זכר צדיק לברכה, דין רכה ובר רכה, זכה ורבים זכה
אדוננו בר יוחאי
חדש כמדה הלכורה, הב במשגה ערוכות, זה המרגיו ממלכות.
אדוננו בר יוחאי:
פדור את את עיר טבריא, עשה אותה נקיה, הודו לוי משמיא.
אדוננו בר יוחאי:
ידע כל הנסתרות, דבריו עושים פירות, ביטל כמה גזרות
אדוננו בר יוחאי
כל ימיו אשר היה, אות הקשת לא נהיה, כי אות עולם היה.
אדוננו בר יוחאי.
לכל ישראל האיד, בסוד תורה הבהיר, כאור החמה מזהיר.
אדוננו בר יוחאי.
פקום בחר בשמיא, עם הנביא אחיה, זה מבני עליה.
אדוננו בר יוחאי.

שירי בר יוחאי

4

נחמד מאד למעלה. זכה ליקר וגדולה. כתר עליון לו נגלה.
 אדוננו בר יוחאי.
 סיני סיני לו נקרא. ארי שבחבורה. ממנו תצא תורה.
 אדוננו בר יוחאי.
 עשה שבעים תקונים יקרים מפנינים במ תיקן העליונים.
 אדוננו בר יוחאי.
 פתח את פיו בחכמה. הוציא אור תעלומה. תקן זהרי חמה.
 אדוננו בר יוחאי.
 צריק יסוד העולם. גלה מדרש הנעלם, יכול לפטור העולם.
 אדוננו בר יוחאי.
 קולו זמר עריצים. והכרית את הקוצים. והציל את הלחוצים.
 אדוננו בר יוחאי:
 ראדה פניו מאירים. בשכתו עם חברים, עת גלה סור סתרים.
 אדוננו בר יוחאי:
 שלום רב על משכבו. מה יפיו ומה טובו. דובר אמרת בלבבו.
 אדוננו בר יוחאי:
 תורתו מגן לנו. היא מאירת עינינו. הוא ימליץ טוב עלינו.
 אדוננו בר יוחאי:
 ואמרתם כה לחי. רבי שמעון בר יוחאי.

שירי הלל רבה של הרשב"י

ב"פ אמר ר' עקיבא אשריכם ישראל
 " אשריכם, אשריכם, אשריכם, ישראל
 " לפני מי אתם מטהרים, ומי מטהר אתכם
 " אביכם שבשמים, אביכם שבשמים
 " ואומר ואומר, מקוה ישראל הי
 " מה מקוה מטהר את החמאים
 " אף הקב"ה מטהר את ישראל;

ומר גאה לכבוד האורחים הבאים להשתטח על ציון מודש הרשב"י זיע"א בתור
שאלה לכל בני עיר ומושבא לחוד מה לכם פה בסדר א"ב עד אות למד
והקהל עונים לכבוד כו' והחרוים השניים הם עפ"י תשר"ק מאות ת' עד למד
בברכה לכל קהלה והקהל עונים בזכות התה"א כו' חובר ע"י הרב יוסף שפירא

אורחים נכבדים ידידים ונחמדים, מי לכם פה ומה לכם פה,
לכבוד התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי
בני ירושלמים, אהובים ושלמים מי לכם פה ומה לכם פה,
תבנה עירכם, ותתכונן דכירכם ונשחר פניכם, בשלש חגיכם,
בזכות התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי
גבורי היפואים ובחורי החיפאים מי לכ"פ ומל"פ, לכבוד כו',
שובו לאהליכם וקחו בכליכם מברכת אחיכם בזכות אדוניכם,
בזכות התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי.
דרי טבריא ותושבי פוריה מי לכם פה ומל"פ, לכבוד כו'
ריוח והצלה, וקול המולה, ישמע בבתיכם בזכות מלכם, בזה"ת
המוני הגליל, שרים כחליל, מי לכם פה ומל"פ, לכבוד כו',
קרן ישועה וברכת תחיה שפתותיכם תביע בצפת הבנויה, בזה"ת
ךאכרי יסוד המעלה, ותושבי מתולה מל"פ ומל"פ, לכבוד כו',
צמח אדמתכם פרי בטניכם ועשרות צאניכם יבורך לכם, בזה"ת
זרע מי מנה בני ראש סנה מי לכם פה ומל"פ, לכבוד כו'
פדות ורוחה על מי מנוחה, ובמתי הצלחה כשמש זרחה, בזה"ת
ץלוצים הישרים, זקנים ונערים, מל"פ ומל"פ, לכבוד כו'
ערש האחדות ברכי היהדות בכס לעדות להיות מגידות, בזה"ת
טף ונשיפ, וצאן קדשים, מי לכם פה ומל"פ, לכבוד כו',
סמוך אשוריהם, להאריך ימיהם, בתורת אלהיהם ובחי הוריהם,
בזכות התנא האלקי רבן שמעון בר יוחאי.

לילידי ארצנו, מחמדרי עינינו, מל"פ ומל"פ. לכבוד התנא כו'
 נחל אותם ותשכון בינותם ובארץ אבותם תושיע אותם בזה"ת.
 כל קהל ועדה מאושבות יהודה מל"פ ומל"פ. לכבוד כו'.
 מלא משאלותם וברך נחלתם שמח עדתם ותאיר במושבותם. בזה"ת
 מקהל הגולה אחותי כלה מל"פ ומל"פ. לכבוד התנא כו'.
 לעם סגולה חנגא והלולא וקול גאולה ישמע בעגלה. בזה"ת

עד שיר נאה לליג בעומר ע"ס. א"ב כפול החזן שר כסדר והקהל עונה אשרינו כו'
 מאת הרב יוסף שפירא מצפת

אשרינו מה טוב חלקינו בהלולא דבר יוחאי
 אב הרחמן רחם עלינו בזכות אדונו בר יוחאי
 בשוורת טובות תבשרנו בהלולא דבר יוחאי
 בן דוד יבוא ויגאלנו בזכות אדב"י
 ג דה כבוד מלכותך עלינו בהלולא דב"י
 גאולת שלמה תגאלינו בזכות אדב"י
 דעה והשכל תכוננו בהלולא דב"י
 דור ישרים תברכנו בזכות אדב"י
 דושב שכינתך לציון עירנו בהלולא דב"י
 היום תשמע שווערנו בזכות אדב"י
 ותערב לפניך עתירתנו בהלולא דב"י
 ולציון בשובך יחזו עינינו בזאב"י
 זכות אבות יגן עלינו בהלולא דב"י
 זה קוינו לו ויושיענו בזכות אדב"י
 חוס ורחם עלינו בהלולא דב"י
 חמול עלינו ועל עוללינו בזאב"י
 טוב ומטיב הדרש לנו בהלולא דב"י
 טרב נקרא אליך ענגו בזכות אדב"י
 ידבר עמים תחתנו בהלולא דב"י

שירי בר יוחאי

יבחר לנו את נחלתנו בזכות אדוננו בר יוחאי
 כתר הלומים לראשינו בהלולא דב"י
 כבוד והדר תעטרנו בזכות אדב"י
 למעלה למעלה תרוממנו בהלולא דב"י
 לחם חקנו דהטריפנו בזכות אדב"י
 מלך רחמן רחם עלינו בהלולא דב"י
 מברכתך מלא ידינו בזכות אדב"י
 נצח ישראל מצרותנו גאלנו בהלדב"י
 נהלנו לציון גורלנו בזכות אדב"י
 סלח נא לעונינו בהלולא דב"י
 סוף וקץ לכל צרותינו בואב"י
 עת רצון היום לנו בהלולא דב"י
 עננו אלקי ישענו בזכות אדב"י
 פתח שערי שמים לתפילתנו בהלולא דב"י
 פרנסה בריוח רזפרנסנו בזכות אדב"י
 צמיחת קרן לגואלנו בהלולא דב"י
 צדקה וחסד עשה עמנו בואב"י
 קרע רוע גזר דיננו בהלולא דב"י
 קבל ברחמים וברצון את תפלתנו בואב"י
 רצוננו לראות מלכנו בהלולא דב"י
 רטואה שלמה תרפאנו בזכות אדב"י
 שכון כמאז באהלנו בהלולא דב"י
 שמרה נפשנו והצילנו בזכות אדב"י
 תעלנו בשמחה לארצנו בהלולא דב"י
 תבנה לנו מקדשנו בזכות אדב"י
 אשרנו מה טוב חלקנו בהלולא דבר יוחאי

